

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Eliška Uhrová
Dějiny umění

Název práce: "Tanec smrti" v rukopise KNM sign. XVIII B 18 a imaginace smrti v českých rukopisech pozdního středověku

Oponent práce: doc. PhDr. Michal Šroněk, CSc.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Tématem bakalářské práce Elišky Uhrové je motiv „Tance smrti“ v rukopisu KNM sign. XVIII B 18. Vzala na sebe nesnadný úkol – jednak se rozhodla pro téma středověkářské, což není mezi studenty dějin umění v současnosti zcela běžné, a navíc pracovala s iluminovaným rukopisem, s materiálem těžko dostupným, velmi specifickým a ve studijním programu málo dotýkaným. Přesto práci zpracovala s mimořádným přehledem a napsala ji velmi kultivovaným jazykem. Začíná přehledem literatury a stručným, ale výstižným pojednáním o prožívání smrti ve středověku o obrazech, které jsou smrti a umíráním inspirovány. Správně představí historický kontext vzniku rukopisu a zmíní důležitost eucharistie v eschatologii utrakvismu v 15. století. Po tomto úvodu se detailně věnuje vybranému rukopisu, respektive 4 iluminacím s motivy Posledního soudu, Krista soudce a Tance smrti. Nemá zde smysl převyprávět celý obsah práce, je zájemci plně dostupná. Spíš se zde soustředím na způsob práce Elišky Uhrové a pokusím se pojmenovat některá problematická a méně jasná místa, což bude – doufám – pro autorku výzvou k rozpracování vybraného tématu. Je chvályhodné, že si E. Uhrová, poučena poměrně bohatou literaturou, klade otázky a snaží se na ně odpovídat a současně se se vyhýbá kategorickým tvrzením. To je zvláště patrné v závěru, kde zvažuje určení námětu a zdroje autorova poučení. Protože však autorka v práci dokázala, že je schopná nadstandartního výkonu, budou i moje kritické připomínky vyjadřovat vyšší nároky, nežli by tomu bylo u práce průměrné.

V některých pasážích je práce v argumentaci nedotažená – ztotožnění autora se studentem z Dalmácie je nepřesvědčivé, převzaté od A. Patschovského, který je vystudovaný historik, germanista a klasický filolog a rozhodně si zasluhující hlubší rozbor z uměleckohistorických pozic. Jde o práci bakalářskou, tedy omezenou rozsahem i zkušeností autorky, nicméně, a to je spíš varování do budoucna, bych upozornil na to, že 4 pojednané iluminace jsou zcela vytrženy z kontextu výzdoby celého kodexu, kde jejich autor nepochybně pracoval na více

místech. Vyjmutí z kontextu zde – domnívám se – nevede k nějakým zavádějícím závěrům, spíš je to obecné varování pro příští časy. Chybí také zdůvodnění, proč je rukopis nazýván Biblí husitského kněze – není to samoučelné – z pohusitské doby známe několik biblí z majetku osobností hlásících se k utrakvismu (Bible Filipa z Padeřova, Gaudentiova bible, Mlynářčina bible a další), které jsou důležitým nástrojem pro studium mentality, vzdělanosti a kultury pohusitské doby. V použité literatuře bohužel chybí základní ikonografická literatura, jakou jsou *Lexikon der christlichen Ikonographie* a *Reallexikon zur Deutschen Kunstgeschichte*.

Otázky do diskuze:

V čem překračuje práce E. Uhrové závěry D. Rywikové?

V závěru autorka uvažuje autorových inspiračních zdrojích a moje otázka je – co bylo v pohusitských Čechách pravděpodobnější inspirací? Obrazové předlohy nebo texty? A proč?

Jak bylo výše řečeno, kritické připomínky vybočují z běžné úrovně debaty o úrovni bakalářských prací, a proto je neberu v potaz při zvažování klasifikace. Naopak chybějící literatura je závažnější – vzhledem k celkové kvalitě práce se však přesto přikláním k hodnocení slabší výborná.

Navrhovaná klasifikace: výborně

.....
Podpis oponenta práce

V Krems a/D dne 3. 8. 2022

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------